

El projecte, titulat "25%", ha estat seleccionat per un jurat independent presidit per Bartomeu Mari

Una obra de nova producció de Francesc Torres i Mercedes Álvarez, comissariada per Jordi Balló, representarà Catalunya a la Biennal d'Art de Venècia del 2013

El projecte **25%**, una obra de nova producció de l'artista visual **Francesc Torres** i la cineasta **Mercedes Álvarez**, comissariat per **Jordi Balló**, representarà Catalunya a la **55a edició de la Biennal d'Art de Venècia**, que se celebrarà entre l'1 de juny i el 24 de novembre.

La proposta curatorial d'aquest projecte parteix d'una reflexió sobre el paper de l'art en la situació de crisi sistèmica en la que estem immersos. **25%** és un projecte d'autoria diversa, fruit d'una idea original de Francesc Torres i desenvolupada per Jordi Balló.

Gessamí davant de l'obra de Hans Haacke, fotograma, © Mercedes Álvarez, 2013.

Vuit persones a l'atur, que cobreixen l'espectre social el més ampli possible (un senegalès que es dedica al reciclatge, una arquitecta jove i sobrequalificada, una investigadora científica, un obrer de la metal·lúrgia de més de 50 anys...) han estat fotografiats per Francesc Torres durant un temps de convivència d'entre

una i dues setmanes. Durant aquest període, l'artista ha documentat la seva vida diària i ha fet un retrat de grans dimensions de cadascun d'ells.

Se'ls ha demanat que aportin un objecte de contingut emocional que tinguin a casa (una pintura, una figura, una reproducció...). Finalment visiten individualment el **MACBA**, on han seleccionat una obra de la col·lecció permanent del museu i han explicat el perquè de la tria. Aquesta incursió al museu ha estat filmada per la cineasta Mercedes Álvarez i passarà a formar part de la instal·lació juntament amb les fotografies de Francesc Torres i les dues obres seleccionades per cada protagonista, la de la seva propietat i la de la col·lecció del MACBA.

Aquest projecte va ser seleccionat per un jurat independent presidit per director del MACBA, **Bartomeu Marí**, i format per **Glòria Picazo**, directora del Centre d'Art La Panera; **Gerard Vilar**, doctor en filosofia i catedràtic d'estètica per la UAB i director del Màster *Pensar l'Art d'Avui* de la UAB; **Xavier Antich**, president del Patronat de la Fundació Antoni Tàpies, professor d'Estètica de la Universitat de Girona i director del Màster en Comunicació i Crítica d'Art de la UdG; **Marta Gili**, directora del Jeu de Paume; **Piedad Solans**, Doctora en història de l'art i crítica d'art, i **Àlex Susanna**, director adjunt de l'IRL.

Procés de treball

A banda de documentar fotogràficament la vida de cadascun d'ells i de filmar-los en la seva incursió en el museu, Francesc Torres i Mercedes Álvarez s'han fet càrrec directament de la selecció dels personatges protagonistes, en funció de totes les **variables sociològiques i de caràcter**.

L'esperit general d'aquest projecte està molt relacionat amb les prioritats i les formes expressives que Francesc Torres ha desenvolupat al llarg de la seva carrera internacional, **posant en tensió les paradoxes** i visualitzant les relacions que normalment es troben ocultes entre ciutadans i institucions.

Mercedes Álvarez ha filmat a cadascun dels protagonistes en el recorregut de la seva visita al MACBA, amb la reconeguda capacitat d'aquesta cineasta per saber fer emergir la saviesa popular, amb un sentit de **l'emoció, la dignitat, la ironia i la transcendència** de les petites coses.

Noèlia, fotografia, © Francesc Torres, 2013.

La col·laboració entre Torres i Àlvarez es remet a les relacions entre art i cinema exposat, un tema d'actualitat en el debat de molts centres internacionals que aborden noves lectures de l'art contemporani.

El títol

25% designa el percentatge de desocupació de Catalunya, prou conegut internacionalment. La desocupació massiva que afecta una quarta part de la població activa ens obliga a prendre iniciatives per reaccionar contra el fet que aquesta situació esdevingui un estat de vida tolerat que, per majoritari, esdevingui invisible. Fer-lo visible, demostrar-ne la cruesa, la dignitat de les persones que pateixen aquesta situació i la seva **paradoxa ètica i estètica** són també voluntats centrals d'aquesta proposta.

L'espai i el llenguatge expositiu: els cantieri navale

L'exposició es portarà a terme al llarg dels 380m2 dels Cantieri Navale, sense interrupcions visuals ni murs afegits, deixant l'espai diàfan a la vista per poder identificar en un primer cop d'ull el conjunt del que està exposat i també la diferent naturalesa dels mitjans expressius utilitzats.

El visitant es trobarà amb grans ampliacions murals de les fotografies del vuit participants acompanyades d'una breu història biogràfica. També s'hi exposarà la **documentació fotogràfica de les seves vides** realitzada per Francesc Torres durant el seu període de convivència. Aquestes fotografies, de dimensions menors, van directament sobre el mur, extraient tota l'expressivitat matèrica de l'edifici i fixant el protagonisme dels personatges retratats.

De manera entrelaçada es disposen les quatre pantalles en l'espai on es projecta, a l'anvers i al revers, la visita dels **vuit protagonistes** al MACBA. Les filmacions duraran entre 3 i 5 minuts, i podrem escoltar de viva veu els testimonis dels personatges. La disposició de les pantalles estableix un camp relacional no explícit amb les obres artístiques que s'han prestat per l'exposició, tant els objectes aportats per cada participant de la seva propietat, con les obres dels artistes de la col·lecció permanent que han estat seleccionats.

Els participants

La selecció dels vuit participants s'ha fet en col·laboració amb diversos col·lectius que lluiten en àmbits diversos per afrontar **la crisi sistèmica de Catalunya en relació a la desocupació** i la manca de perspectives professionals i laborals. Ells i elles són **Gessamí Sánchez Ollé** de 33 anys, bioquímica, membre de la

Federació de Joves Investigadors Precaris; **Noèlia Asensi**, 32 anys, arquitecta amb projectes sobre art

efímer; **Aura Jobita Gonzáles**, equatoriana de 45 anys, treballadora domèstica i operària de fàbrica; **Pedro González**, 48 anys, treballador del metall; **Cyntia Terrade**, 22 anys, sense experiència laboral; **Mamadou Kheraba Drame**, senegalès de 43 anys, des de fa 15 anys a Barcelona i que treballa en el reciclatge; **Alejandro Roldán**, 60 anys, membre de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca de L'Hospitalet; **Joan Andreu Parra**, 42 anys, abans caixer en diverses sucursals bancàries, ara a la recerca d'una feina ètica.

Les obres de la col·lecció permanent del MACBA seleccionades per aquests vuit ciutadans i que els acompanyen en l'exposició a Venècia són dels artistes **Hans Haacke** (*Condensation Cube*); **Federico Guzmán** (*Emboscadura*); **Carlos Pazos** (*Aquella noche volví a llorar con Bambi*); **Jaume Xifra** (*Morceau d'art*); **Alan Sekula** (*Shipwreck and Workers*); **Esther Ferrer** (*Cadira Zaj*); **Jorge Oteiza** (*Retrato de un gudari llamado Odiseo*) i **Perejaume** (*Compostatge de nou pintures, compostatge de sis pintures, compostatge d'una pintura amb marc i vidre*). Algunes obres estaven exposades a les sales del museu; d'altres conservades en caixes en el magatzem.

Kheraba, fotografia, © Francesc Torres, 2013

Comissari i artistes

Jordi Balló (Figueres, 1954)

Doctor en Comunicació Audiovisual per la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, on exerceix com a professor. Ha estat també "Visiting Professor" al Department of Iberian and Latin American Cultures de la Universitat de Stanford (Califòrnia) l'any 2008.

Ha comissariat exposicions com *El segle del cinema, Món TV, La ciutat dels cineastes, Erice/Kiarostami: correspondències, Hammershoi i Dreyer* o *Totes les cartes. Correspondències filmiques*, on ha explorat els límits entre la sala de cinema i l'espai del museu.

Ha estat director d'exposicions del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) des de l'any 1998 fins a finals de l'any 2011.

Col·laborador del diari *La Vanguardia*.

L'any 2005 li va ser atorgat el Premi Nacional de Cultura de la Generalitat de Catalunya per la tasca realitzada en el Màster de Documental de Creació. També ha rebut el Premi Ciutat de Barcelona d'Audiovisuals de l'any 2011 per la seva tasca com a comissari de l'exposició *Totes les Cartes. Correspondències filmiques*.

Francesc Torres (Barcelona, 1948)

Artista visual, comissari i assagista en diverses publicacions i diaris. Ha desenvolupat la major part de la seva carrera fora d'Espanya. A finals dels anys seixanta es traslladà a París, on treballà amb l'escultor polonès Piotr Kowalski. Durant aquest període va engegar la seva obra de línia industrial. A inicis dels setanta es traslladà a Chicago i després a Nova York, on va viure fins a l'any 2002. A finals dels vuitanta va treballar durant dos anys a Berlín.

Ha obtingut diversos encàrrecs d'exposicions a institucions com ara l'International Center of Photography (Nova York), Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (Madrid), Institut Valencià d'Art Modern (València), Massachusetts Institute of Technology, List Visual Arts Center (Massachusetts, Estats Units), Sala Rekalde (Bilbao), Arizona State University Art Museum (Estats Units), Queens Museum of Art (Nova York) i Herbert F. Johnson Museum of Art (Nova York).

Premi Nacional d'Arts Visuals de la Generalitat de Catalunya (2009) i ha estat president de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya.

Mercedes Álvarez (Aldealseñor, 1966)

El 1997 va dirigir un curtmetratge de ficció *El viento africano*. Des de 1998 s'ha centrat en el documental. Va treballar com a muntadora en la pel·lícula de José Luis Guerin *En construcción*. El 2004 va dirigir la seva *opera prima*, el llargmetratge documental *El Cielo Gira*, guanyadora de nombrosos i prestigiosos festivals i que es va poder veure a moltes sales de cinema de tot el món. Ja instal·lada a Catalunya, l'any 2007 començà la realització del llargmetratge *Mercado de Futuros*, co-produït per TVE i TV3, que s'estrenà l'any 2011 i que ha estat seleccionat en els festivals més importants de cinema del món.

Filmografia

- 1997 *El viento africano*
- 2004 *El Cielo Gira*. Tiger Award, Rotterdam Film Festival 2004; Winner 'Grand Prix', Festival du Cinéma du Reel, Paris, 2005; Premio Unosguardo a la Mejor Película, Infinity

Festival; Mejor Película al Buenos Aires Festival Internacional de Cinema Independent (BAFICI).

- 2011 *Mercado de Futuros*. Premi Mirades Noves, Visions du réel de Nyon (Suïssa). Menció especial al Buenos Aires Festival Internacional de Cinema Independent (BAFICI). Premi Navaja de Buñuel de Versión Española de RTVE
- 2012 *Cinco elementos para cualquier universo*

Antecedents

Aquesta serà la tercera vegada que l'IRL impulsa la presència a la Biennal d'Art dins dels *eventi colateralli*, i arribarà després de la primera participació a la Biennal d'Arquitectura el passat mes d'agost.

Prèviament, l'IRL ha estat present a la Biennal d'Art del 2009, amb el projecte *La Comunitat inconfessable*, comissariat per Valentín Roma, i el 2011 amb *180º*, de Mabel Palacín i comissariat per David G. Torres, en totes dues ocasions amb molt bona acollida tant del públic com de la crítica.

Barcelona, maig del 2013

Més informació a:

www.llull.cat

www.facebook.com/IRLlull

twitter.com/irlull